

тягом всього життя, тобто формування культури майбутньої інтелектуальної діяльності педагога-інтелігента, підготовки національної еліти України.

Перспективи подальших наукових досліджень вбачаємо в актуалізації провідних ідей вітчизняної педагогічної думки щодо проблеми розвитку теорії та практики самостійної роботи студентів у навчальному процесі вищих закладів освіти України досліджуваного періоду.

Список використаних джерел

1. Адаменко О. В. Українська педагогічна наука в другій половині XX століття: [монографія] / О.В. Адаменко. - Луганськ: Альма-матер, 2005. - 704 с.
2. Берегієвська Л.Д. Реформа шкільної освіти в Україні у XX столітті: [Текст] ; [монографія] / Л.Д. Берегієвська - К., 2008 - 406с.
3. Буряк В. Умови та засоби самоосвіти студентів / Володимир Буряк // Вища школа. - 2002. - №96. - С. 18-29.
4. Высшая школа. Постановления, приказы, инструкции. - М.: Политиздат, 1956 - 320с.
5. Володько В. М ; Дмитрик І.С., Іванова ТВ Самостійна пізнавальна діяльність студентів. - К: ІСДО, 1993. - 52с.
6. Гоаф В. Основы организации учебной деятельности и самостоятельной работы студентов / В.Граф, И.Ильясов, В.Ляудис. - М.: Изд-во МГУ, 1981. - 79 с.
7. Зайченко І.В. Історія педагогіки. Книга II. Школа, освіта і педагогічна думка в Україні. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2010,- 1032с.
8. Козаков В. А. Самостоятельная работа студентов: Учебное пособие для слушателей ФПК вузов. - К.: УМК ВО, 1988. - 280с.
9. Корсак К. Про міфологічність поняття «освіта» // Науковий світ. — 2009. - №4 - С. 5
10. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІст. - К.: Шкільний світ, 2001.
11. Очерки истории школы и педагогической мысли народов СССР (1961-1986гг.): [Текст] / [отв. ред. Ф.Г.Паначин, Н.М.Колмаков, З.Н.Равкин]. —М., 1987. - 416с.
12. Пидкасистый П.И. Самостоятельная деятельность учащихся. Дидактический анализ процесса и структуры воспроизведения и творчества. — М.: Педагогика, 1972. - 184с.
13. Сухомлинська О.В. Деякі питання етимології педагогічного знання /О.В. Сухомлинська //Шлях освіти. - 2001- №1,- С.2-7.

УДК 378.1(073)

В.І. БОБРИЦЬКА

завідувач кафедри теорії та історії педагогіки
Гуманітарного інституту Київського університету
імені Бориса Грінченка, д.пед.н., проф.

ПРОГРАМА ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ» ЯК ОБ'ЄКТ ПРОЕКТУВАННЯ

Анотація. Узагальнено досвід проектування вивчення інтегрованого навчального курсу «Педагогіка вищої школи» в умовах впровадження кредитно-модульної системи організації навчання у педагогічному університеті. Обґрунтовано науково-методичний підхід щодо розроблення змістового, операційного та підсумково-оцінювального компонентів програмування означеного навчального курсу.

Ключові слова: Болонське реформування, проектування, педагогіка вищої школи, інтегрований навчальний курс, кредитно-модульна система організації навчального процесу

Аннотация. Обобщен опыт проектирования изучения интегрированного учебного курса «Педагогика высшей школы» в условиях внедрения кредитно-модульной системы организации учебного процесса в педагогическом университете. Обоснован научно-методический подход к разработке содержательного, опера-

ционального и итогово-оценочного компонентов программирования исследуемого учебного курса.

Ключевые слова: Болонское реформирование, проектирование педагогика высшей школы, интегрированный учебный курс, кредитно-модульная система организации учебного процесса

Annotation. The experience of programming the «Higher school pedagogics» course in terms of introducing the credit-modular system of teaching process organization at the pedagogical university is generalized. There has been substantiated the scientific-methodical approach to the elaboration of the substantial, operational and concluding-appraisal components of programming the educational course under discussion.

Key words: programming, higher school pedagogics, credit-modular system of teaching process organization.

Інтеграція вітчизняної вищої школи у європейський та світовий освітній простір можлива лише за умови модернізації професійної підготовки викладача вищого навчального закладу. Сьогодення потребує пошуку нових підходів до розв'язання проблеми якості професійної педагогічної освіти, наукового обґрунтування мети, завдань та змісту підготовки викладача з типологічною структурою особистості, сутнісними характеристиками якої є креативність, готовність до упровадження інновацій, саморозвитку і самовизначення в ситуації, що постійно змінюється. Іншими словами, сучасний викладач ВНЗ мусить розуміти своє професійне призначення, сприймати педагогічну діяльність як важливий професійний і соціальний пріоритет, прагнути і бути спроможним до самоосвіти й поновлення знань упродовж усього життя, мати вміння і навички організації навчальної діяльності студентів на основі сучасних методів та форм навчання.

Основні принципи освітньої політики держави та конкретні заходи щодо інтеграції освіти у європейський інформаційний та освітній простір, упровадження кредитно-модульної системи організації навчання відображено в нормативно-правових документах, що регулюють діяльність вищих педагогічних навчальних закладів України. Серед важливих нормативно-правових актів, що визначають перспективи і напрями розвитку вітчизняної вищої освіти, такі: Укази Президента України («Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні» від 04.07.2005 р., № 1013/2005; «Про заходи щодо вдосконалення системи вищої освіти» від 17.02.2004 р., № 199); Постанови Кабінету Міністрів України («Про створення Міжвідомчої комісії з підтримки Болонського процесу в Україні» від 01.01.2006 р., № 82 тощо).

Низку наказів і листів Міністерства освіти і науки України націлено на розроблення концептуальних засад розвитку освіти в Україні та її інтеграції у європейський освітній простір, програми дій щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України, впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації. Це, зокрема, Наказ МОН України «Про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу» (від 30.12.2005 р., № 744) тощо.

Концептуальні основи професійної підготовки педагогів вищої школи, теоретико-методичні засади формування професіоналізму та професійної компетентності викладачів вищих навчальних закладів розробляються у дослідженнях В. П. Андрущенка, А. М. Алексюка, В. М. Галузинського, Н. В. Гузій, О. І. Гури, С. С. Вітвицької, М. Б. Євтуха, В. Г. Кременя, В. В. Кудіної, А. І. Кузьмінського, З. Н. Курлянд, В. А. Семиченко, М. І. Соловей, Є. С. Спіцина та інших.

Водночас розв'язання проблеми розроблення нових навчальних програм та удосконалення змістових аспектів професійної підготовки педагога вищої школи в умовах упровадження кредитно-модульної системи організації навчання залишається актуальним. З огляду на викладене, завдання цього дослідження визначено такі:

1. Обґрунтувати розроблення програми інтегрованого навчального курсу «Педагогіка вищої школи» як самостійного об'єкту проектування.

2. Обґрунтувати науково-методичний підхід щодо розроблення змістового, операційного та підсумково-оцінювального компонентів програмування означеного навчального курсу в умовах упровадження кредитно-модульної системи організації навчання у педагогічному університеті.

Як зазначалося вище, однією з передумов входження України у єдину Європейську зону вищої освіти є реалізація ідей Болонської декларації, впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП). У професійній підготовці викладача вищої школи перспективи реалізації КМСОНП полягають в удосконаленні змістового наповнення лекцій, організації консультативних занять; розробленні дидактичного комплексу інформаційного забезпечення дисципліни; створенні якісних завдань для тематичного та модульного оцінювання навчальних досягнень студентів; виробленні чітких критеріїв і показників оцінювання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань, результатів самостійної роботи студентів.

Певний досвід упровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу накопичено у Київському університеті імені Бориса Грінченка. Розв'язуючи завдання дослідження, ми зосередимо свій науковий інтерес у напрямі узагальнення досвіду проектування вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» (рівень - магістерський).

Під час проектування вивчення інтегрованого навчального курсу «Педагогіка вищої школи» враховано передусім кількість годин (кредитів), відведених на його вивчення, а саме: 108 год. (3 кредити, відповідних ECTS), із них 12 год. - лекції, 6 год. - семінарські заняття, 8 год. - індивідуальна робота, модульний контроль - 4 год., самостійна робота - 60 год. Вивчення магістрами навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» завершується складанням екзамену.

Розроблення структури програми означеного навчального курсу передбачало врахування вимог кредитно-модульної системи організації навчання. З огляду на це, у програму було включено такі структурні елементи: 1) пояснювальна записка; 2) опис предмета навчального курсу; 3) мета і завдання курсу; 4) програма (передбачає вивчення чотирьох змістових модулів); 5) структура залікового кредиту; 6) теми та плани семінарських занять; 7) завдання для самостійної роботи; 8) карта самостійної роботи магістранта; 9) навчальний проект (індивідуальне навчально-дослідницьке завдання); 10) методи навчання; 11) методи оцінювання навчальних досягнень магістрантів; 12) розподіл балів, що присвоюються магістрантам (визначення рейтингу); 13) шкала оцінювання навчальних досягнень магістрантів (100-бальна); 14) методичне забезпечення курсу; 15) питання до екзамену; 16) орієнтовна тематика магістерських робіт; 17) література (основна і додаткова).

У проектуванні вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» доцільно, на нашу думку, виокремити три складники: змістовий, операційний та підсумково-оцінювальний. Обґрунтуємо науково-методичний підхід їх розроблення в умовах упровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у педагогічному університеті.

Під час розроблення змістового компонента курсу важливо було визначити його мету і завдання. Так, *метою* курсу є дослідження закономірностей розвитку освіти, навчання і виховання студентської молоді, її наукової і професійної підготовки відповідно до вимог суспільства і розроблення на цій основі підходів щодо вдосконалення процесу підготовки кваліфікованих спеціалістів.

Вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» магістрантами педагогічних ВНЗ передбачає розв'язання низки *завдань* професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: формування системи знань про закономірності процесу навчання і виховання студентів, професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі освіти ВІДПОВІДНО до вітчизняних та європейських стандартів; основи управління педагогічним процесом у вищому навчальному закладі; форми, методи і засоби формування особистості майбутнього фахівця; професійно-педагогічну діяльність викладача вищої школи.

Ураховуючи те, що одним із завдань упровадження КМСОНП є модульне структурування змісту навчальних дисциплін, ми визначилися із підходом до розуміння поняття «модуль». На нашу думку, найбільш вдалим тлумаченням цього поняття є таке: «модуль - це задокументована завершена частина освітньо-професійної програми (ОПП) (навчальної дисципліни, практики, державної атестації), що реалізується відповідними видами навчальної діяльності студента (лекції, практичні, семінарські, лабораторні заняття, самостійна та індивідуальна робота, практики, контрольні заходи, кваліфікаційні роботи)» [1].

Оскільки модульна організація вивчення навчальної дисципліни потребує укладання розділів курсу відповідно до навчальних модулів, структурування її як системи з різними видами взаємозв'язків, у пошуках відповіді на питання щодо кількості змістових модулів у структурі курсу «Педагогіка вищої школи» ми враховували кількість довершених блоків дидактично адаптованої інформації. Переконані, що у процесі вивчення цього інтегрованого навчального курсу важливо зосередити увагу на засвоєнні знань із таких інформаційних блоків: історія розвитку вищої школи в Україні та світі; загальні основи педагогіки вищої школи; становлення системи освіти в Україні; дидактика вищої школи; виховання студентів; педагогічний менеджмент у ВНЗ; специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи. Тому інтегрований навчальний курс «Педагогіка вищої школи» логічно, з нашої точки зору, поділити на п'ять самостійних і водночас взаємопов'язаних модулів:

Змістовий модуль I - Загальні основи педагогіки вищої школи та історії вищої освіти;

Змістовий модуль II - Дидактика вищої школи;

Змістовий модуль III - Теорія виховання у вищій школі;

Змістовий модуль IV - Організація та управління вищим навчальним закладом.

Змістовий модуль V - Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи.

У першому модулі розглядаються витoki й основні віхи становлення освіти й вищої школи в Україні та світі, сучасні методологічні аспекти педагогіки вищої школи, категорії та методи означеної науки, її місце в системі педагогічних наук та зв'язок з іншими науками; аналізуються основи методології педагогічного дослідження, структура педагогічного процесу, особливості адаптації молоді у вищому навчальному закладі.

У другому модулі розкриваються мета, завдання та зміст вищої освіти, принципи діяльності освітніх закладів в Україні, пріоритетні напрями реформування вищої освіти, дидактичні моделі змісту навчання, принципи та методи навчання

у вищому навчальному закладі, методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, дидактичні основи проведення лекцій, семінарських та практичних занять; розглядаються вимоги до організації самостійної роботи, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань, проходження педагогічної і виробничої практики студентів; сутність та умови ефективності дистанційного навчання в системі освіти, форми, види і методи організації науково-дослідницької роботи студентів. Значна увага надається вивченню системи діагностики знань і умінь студентів у вищому навчальному закладі, функцій оцінювання їх навчальних досягнень; узагальненню шляхів удосконалення форм організації, видів і методів контролю результатів навчальної діяльності студентів; аналізу модульно-рейтингової і кредитно-модульної технології навчання та оцінювання академічної успішності студентів, системи національного освітнього моніторингу.

У третьому модулі висвітлюються зміст, напрями, форми і методи виховної роботи зі студентами, завдання національного виховання молоді у ВНЗ, підходи до організації виховної роботи у вищій школі; аналізуються структура виховного процесу, психологічні особливості студентського віку, мотиви та принципи виховання, критерії вихованості особистості.

У четвертому модулі особливі значущості набувають розкриття основних понять теорії педагогічного менеджменту, узагальнення підходів до виокремлення принципів і функцій управління, самоменеджменту у професійній викладацькій діяльності.

У п'ятому модулі чільна увага надається характеристиці компонентів (мотиваційний, емоційний, особистісний, професійно-педагогічний) готовності до педагогічної діяльності, специфіки професійно-педагогічного спілкування; сутності, складових та змісту педагогічної культури викладача ВНЗ, педагогічної майстерності, її складників, саморегуляції в роботі викладача, профілактиці синдрому професійного вигорання.

Завершуючи обґрунтування науково-методичного підходу щодо розроблення змістового компонента програмування інтегрованого навчального курсу «Педагогіка вищої школи», зазначимо, що застосування модульної організації навчальної дисципліни надає його частинам завершеності й водночас забезпечує логічний перехід в осмисленні магістрантами кожного наступного змістового блоку. У цьому контексті модуль як інформаційний вузол визначається як частина цілого, одиниця співмірності загального і його частин. Операційний компонент програмування курсу «Педагогіка вищої школи» є сукупністю різних форм і методів організації навчального процесу: лекційних, семінарських занять, індивідуальної та самостійної роботи. Як зазначалося, у програмі пропонується орієнтовний розподіл навчальної інформації між лекційним, практичним курсом, самостійною та індивідуальною навчально-дослідницькою діяльністю студентів.

Лекційним курсом охоплено вивчення питань історії розвитку вищої школи, загальних основ педагогіки вищої школи (2 год.), дидактики вищої школи (4 год.), теорії виховання у вищій школі (2 год.), основ управління у вищій школі (2 год.), специфіки професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи (2 год.). У процесі викладання інтегрованого навчального курсу «Педагогіка вищої школи» викладачами кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка застосовуються проблемна лекція, лекція-прес-конференція, комп'ютерні інформаційні технології, зокрема програма PowerPoint (Презентація).

Проблематика семінарських занять та розподіл годин, відведених на її розгляд, створюють реальне підґрунтя для набуття магістрантами таких умінь і навичок: аналізувати політику Української держави щодо розвитку освіти в історичній

ретроспектив!; виокремлювати принципи освіти, завдання сучасних вищих навчальних закладів; занотовувати пріоритетні напрями розвитку освіти в Україні, виокремлювати тенденції підготовки фахівців у вищій школі з погляду перспектив її удосконалення; опрацьовувати наукову літературу про методи науково-педагогічних досліджень та здійснювати дослідження серед своїх колег-студентів із використанням окремих методів наукових досліджень: анкетування, тестування, вивчення продуктів діяльності; з'ясовувати напрями перетворень у галузі освіти на європейському просторі (на основі змісту Болонської декларації); добирати приклади педагогічних ситуацій із діяльності ВНЗ, які зорієнтовані на формування гуманістичних почуттів особистості; з'ясовувати призначення стандартів вищої освіти, сутність організації навчально-виховного процесу у ВНЗ; аналізувати структуру підготовки фахівців у вищому навчальному закладі (кількість спеціальностей, їх конкретні назви й основні спеціалізації); аналізувати типовий навчальний підручник чи навчальний посібник зі свого фаху й оцінювати його зміст із погляду врахування дидактичних вимог; складати план проведення практичного чи лабораторного заняття з окремої дисципліни, визначати його методичне забезпечення; опрацьовувати інформаційні джерела з метою ознайомлення з технологією і методикою запровадження модульно-рейтингової системи організації навчання у ВНЗ України; здійснювати педагогічний аналіз форм і засобів виховання у навчальному закладі з позицій реалізації в них принципів виховання; аналізувати дії викладачів вищої школи, які є виявом професіоналізму і педагогічної культури.

Програмою курсу «Педагогіка вищої школи» на семінарських заняттях передбачено використання різних методів організації навчальної діяльності студентів: рольові ігри, дискусії, захист навчальних проєктів, розроблення і презентація фрагментів лекційних, семінарських та практичних занять, творчих напрацювань, моделювання педагогічних ситуацій, аналіз педагогічного досвіду тощо. Окрім цього, на нашу думку, широке впровадження технічних засобів навчання, використання можливостей Інтернету, робота з електронними базами даних, застосування теле-, відео-, аудіо- та інших матеріалів у навчальному процесі посилює пізнавальну активність студентів, що дає змогу досягти максимальної економії часу для засвоєння значного обсягу навчального матеріалу, стимулювати творчість, сформуувати професійні уміння і навички.

Вважаємо, що підвищенню ефективності засвоєння програмних положень курсу сприятиме виконання магістрантами навчального проєкту - індивідуальних навчально-дослідницьких завдань (ІНДЗ). Індивідуальна робота студентів є формою організації навчального процесу, під час якої передбачено створити умови для реалізації творчих можливостей студентів шляхом розвитку їх здібностей, науково-дослідницької роботи і творчої діяльності. Студентам пропонуються такі напрями розроблення творчих проєктів:

1. Історія становлення і розвитку вищої освіти України (період на вибір магістранта).
2. Порівняльний аналіз статутів вищих навчальних закладів минулого (17^Л5 р., 1804 р., 1835 р., 1863 р., 1884 р.) і сучасних ВНЗ.
3. Організація навчального процесу у ВНЗ України і світу (порівняльний аналіз).
4. Форми організації навчального процесу у ВНЗ. Лекція: вступний етап лекційного заняття (навчальна дисципліна і тема за вибором магістранта).
5. Управління вищим навчальним закладом. Тема: «Університет очима студента: сучасне і майбутнє (бачення перспектив розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка).

6. Виховна робота зі студентською молоддю. Конкурс кращих проектів організації виховного заходу у сучасному ВНЗ.

7. Педагогічна майстерність викладача вищої школи. Тема: «Викладач, на якого чекає сучасна система вищої освіти в Україні».

Впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу передбачає також урахування положень Болонської декларації, зокрема щодо активізації нових підходів до організації самостійної роботи студентів. Останню доцільно розглядати як важливий елемент педагогічної технології, що є одним із засобів забезпечення реалізації нового міжнародного стандарту в освіті. Це означає, що суттєво змінюється позиція викладача: основним пріоритетом у його роботі є створення умов для розвитку творчості, навчальної і дослідницької ініціативи студентів.

Під час розроблення програми та змісту самостійної роботи магістрантів було враховано те, що вибір дидактичної моделі вивчення курсу «Педагогіка вищої школи» має базуватися на їх готовності до самоорганізації, самоосвіти, самовдосконалення. Як показала практика, магістрантові доцільно запропонувати завдання для самостійної роботи до кожної з тем курсу, визначити орієнтовну кількість годин для виконання завдань відповідно до рівня складності, узгодити графік виконання, ознайомити зі шкалою та підходами щодо організації оцінювання результатів творчих надбань студента (на семінарських, індивідуальних заняттях, під час модульної контрольної роботи, підсумкового тесту, іспиту). У цьому допомогу може надати карта самостійної роботи магістранта, з якою студентів ознайомлюють на першому лекційному занятті. Для досягнення оптимального планування і раціональної організації навчального процесу у програмі пропонується підхід до конструювання кредитно-модульно-рейтингової системи оцінювання навчальних досягнень магістрантів. Це є формальним виявом реалізації підсумково-оцінювального компоненту програмування курсу «Педагогіка вищої школи». При цьому ми враховували, що контроль успішності студента в умовах КМСОНП здійснюється з використанням методів, що визначаються вищим навчальним закладом. Так, академічна успішність магістранта визначається за допомогою системи оцінювання, що використовується у Київському університеті імені Бориса Грінченка, реєструється у журналі академічної успішності з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Програмою курсу передбачено такі методи оцінювання: поточне письмове оцінювання (модульний контроль знань), фронтальне та індивідуальне опитування, підсумковий письмовий тест, екзамен. Серед методів самоконтролю доцільним є застосування умінь самостійно оцінювати свої знання, самоаналізу.

Зазначимо, що підсумково-оцінювальний компонент програмування курсу «Педагогіка вищої школи» реалізується на групових заняттях або під час оцінювання самостійної роботи студентів у формі співбесід, колоквиумів, тестування, екзамену, захисту ІНДЗ тощо. Навчальні досягнення студента з усіх видів виконуваних робіт (теоретична підготовка, практичні роботи, ІНДЗ, самостійна робота, виконання творчих завдань, складання екзамену тощо) оцінюються кількісно (визначається рейтинг). Згідно зі шкалою оцінювання студент, який набирає 90—100 балів отримує оцінку «відмінно» (А); 75 - 89 балів - «добре» (ВС); 60 - 74 балів - «задовільно» (Е); 35 - 59 балів - «незадовільно» з можливістю повторного складання (FХ); 1-34 балів - «незадовільно» з обов'язковим повторним курсом (F).

Підсумовуючи викладене, ми дійшли таких висновків:

1. Узагальнення досвіду проектування вивчення інтегрованого навчального курсу «Педагогіка вищої школи» в умовах Болонського реформування виявило,

що у професійній підготовці викладача вищої школи на базі магістратури перспективи реалізації кредитно-модульної системи організації навчального процесу полягають в удосконаленні змістового наповнення лекцій, організації консультативних занять; розробленні дидактичного комплексу інформаційного забезпечення дисципліни; створенні якісних завдань для тематичного та модульного оцінювання навчальних досягнень студентів; виробленні чітких критеріїв і показників оцінювання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань, результатів самостійної роботи студентів.

2. В обґрунтуванні науково-методичного підходу щодо програмування курсу «Педагогіка вищої школи» було прийнято настанову на розроблення його змістового, операційного та підсумково-оцінювального компонентів. Так, під час розроблення змістового компонента програмування курсу визначено його мету і завдання, укладено зміст розділів курсу відповідно до навчальних модулів. У розробленні операційного компонента програмування курсу «Педагогіка вищої школи» враховано сукупність різних форм і методів організації навчального процесу: лекційних, семінарських занять, індивідуальної та самостійної роботи. Формальним виявом реалізації підсумково-оцінювального компонента програмування означеного курсу стало конструювання кредитно-модульно-рейтингової системи оцінювання навчальних досягнень магістрантів.

Подальшого дослідження потребує проблема моніторингу якості професійної підготовки майбутнього викладача вищої школи в умовах інтеграції вищої освіти у європейський освітній простір. Це й визначає напрям перспективних наукових розвідок автора.

Література

1 Наказ МОН України «Про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу» від 30. 12.2005 р., Ns 744

2. Бобрицька В. І. Програмування курсу «Педагогіка вищої школи» в умовах впровадження кредитно-модульної системи організації навчання / В. Бобрицька // Вісник Черкаського університету. - Вип. 125. - Черкаси, 2008. - Серія «Педагогічні науки». - С. 11-18.

УДК 378.14.044:78

А.М. БОГУШ

завідувач кафедри теорії і методики дошкільної освіти
Південноукраїнського національного педагогічного університету
імені К.Д.Ушинського, дійсний член НАПН України, д.гед.н., проф.

СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО МОДЕРНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Анотація. В статті розкрито сучасні принципи модернізації навчально-виховного процесу вищої школи.

Ключові слова: вища школа, принципи, модернізація, студент, викладач.

Аннотация. В статье раскрыты современные принципы модернизации учебного-воспитательного процесса высшей школы.

Ключевые слова: высшая школа, принципы, модернизация, студент, преподаватель.

Annotation. In the article the modern principles of modernization of teaching and up-bringing process of high school are revealed.

Key words: high school, principles, modernization, student, teacher.